

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 650.000 Mk.
Z odnośnikiem do domu 725.000 Mk.
na prowincji z przesyłką
pocztową 750.000 Mk.
Zagranicą 1.500.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 40.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. mk. 16.000.
Nekrologi 16.000 mk. zwyczajnie 8.000 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 293 (7628)

Sobota, dnia 29 Grudnia 1923 r

Rok XXXI

Dentysta

Wolpe-Lampert

przyjmuje od 10 do 7 wiecz.

Stary Rynek №17, dom p. Salomonowicza I p.

Bolesław Szokalski**lek. dentysta**

przeprowadził się 2383

na ul. Wrocławską №37 wprost ul. Wiejskiej.

Wielki wybór

Cukrów Warszawskich

Łazienna 13.

Dnia 29 grudnia o godz. 8½ wieczorem
w Sali Muzycznej Parkowa 3
odbędzie się

WIELKI KONCERT

HERMANA BORNSTEINA

tenor bohater (śpiew), oraz

p. Marji WILKOMIRSKIEJ

Ceny biletów przystępne do nabycia u
p. Mayera, a w dzień koncertu przy kasie.
Sala dobrze ogrzana.

**Stowarzyszenie Rzemieśl. Chrześc.
urządza**

w poniedziałek, 31 grudnia 1923 r. we własnej sali

Wieczór**Sylwestrowski**

Początek o godzinie 10 wieczorem.

O godzinie 12 powitanie Nowego Roku.
Wstęp tylko za okazaniem zaproszenia. Wejście na
zabawę dla Pań 300 tys., dla Panów 400 tys. mk.
Podczas zabawy przygrywać będzie orkiestra woj-
skowa. Bufet na miejscu. 2491

Węgiel**Górnośląski z kopalń Księcia**

na PSZCZYŃNIE

po cenach kopalnianych plus 10%,
na weksle czterotygodniowe.**Cement**

najlepszy w POLSCE

z pieców rotacyjnych fabryki Rud-
niki po cenach fabrycznych na do-
godnych warunkach poleca:**Kaliska Spółka Opałowa**

ul. Kazimierzowska 1, tel. 92.

List z Górnego Śląska.

(Od własnego korespondenta).

Katowice w grudniu.

Ciężki przemysł śląski zamiast — jak to już kilkakrotnie zaznaczałem w moich „Listach” — popierać Rząd w usiłowaniach jego, mających na celu naprawę skarbu, przeciwnie usiłowania te utrudnia, systematycznie wykrecając się od świadczeń, na rzecz skarbu, chociaż do tego obowiązku obywatelskiego w pierwszym rzędzie poczuwać się powinien. Co gorsza, prze myśl ten doszedł do takiej potęgi, że nie Państwo wzgl. Rząd, ale przemysł Rządowi zaczyna robić przepisy i uzależniać swoje stanowisko w sprawach naprzykład świadczeń podatkowych od daleko idących przywilejów dla wielkiego przemysłu.

Jednym z takich przywilejów jest zadane przez związek właścicieli kopalń zniesienie opłat zwozowych na węgiel. Co w zamian za to otrzymuje wielki przemysł? Ja

ku. Po długich rokowaniach przemysł śląski oświadczył gotowość zapłacenia tylko 25 milionów franków, i to tylko 5 milionów gotówką, a resztę weksłami. Pomijając już smutny fakt, że rząd musiał się zniżyć do rokowań z baronami przemysłowymi, stwierdzić należy, że wielki przemysł śląski prosto wykreca się od obowiązku płacenia podatków i wzbrania się od ponoszenia w tym względzie jakichkolwiek ofiar na rzecz uzdrowienia finansów Państwa. A przecież ciężki przemysł śląski nie może narzekać na złe czasy! Pod rządami polskimi przemysł śląski napewno zarobił więcej niż 10 razy milionów franków.

Przeczytaj tej zagadki odrazu wpadną nam w oczy gdy uprzytomnimy sobie fakt, że ciężki przemysł śląski przeważnie znajduje się w posiadaniu niemieckim i że nieomal wszystkie stanowiska kierownicze zajęte są przez Niemców. Taką naprzykład Spółka Kopalń Gieschego miała cześć mianowania generalnym dyrektorem swych zakładów p. Ganszego, zaciętego hakaty-
ste, który nigdy nie stał na czele pruskiej Komisji

Województwa Śląskiego przy udziale przedstawicieli prawie wszystkich gmin miejskich i wiejskich. Z referatów, wygłoszonych na zjeździe okazało się, że położenie finansowe większej części gmin jest wprost katastrofalne. Pojedyncze gminy nie mają prawie żadnych źródeł dochodów. Stosunkowo najlepiej gospodarzą jeszcze te, w których obrębie znajdują się kopalnie i hutę, do ściągają z nich znaczny podatek, inne zaś skazane są jedynie na pobieranie niskiego podatku procederowego od nielicznych kupców itd., i na ciągle podnoszenie cen za wodę i inne gminne źródła dochodu. Wobec pustki w kasach liczne gminy nie są już w stanie opłacić swych urzędników, nie ma pieniędzy nawet na zakupienie naprzykład opału dla szkół. Zjazd uchwalił w końcu rezolucję, wzywającą rząd centralny i sejm warszawski i śląski o przyjęcie gminom z pomocą przez zaprowadzenie ustawy, regulującej finanse gmin śląskich.

Budżet śląski nie przedstawiałby się źle, gdyby podatki jak najrychlej można było ściągać w walucie o stałej wartości. Wynika to już z preliminarza budżetowego dla Województwa Śląskiego na r. 1923 przedłożonego na ostatnim posiedzeniu Sejmu Śląskiego. W I kwartale rb. i chody Województwa wynosiły 87 miliardów, wydatki zaś 26 miliardów mkp., w II kwartale dochody 298, wydatki 42 miljardy, w III kwartale wydatki 735 miliardów mkp. Preliminarz przewiduje za 1923 r. ogółem 3242 miljardy mkp. dochodu (w tem 2942 miljardy podatku węglowego) i 1412 miliardów mkp. wydatków w tem 1300 miliardów dla skarbu polskiego jako udział w dochodach śląskich).

Z wydatków śląskich największą pozycję za wierają wydatki na Wydział oświecenia publicznego i wyznań religijnych (38 miliardów), oraz administracja wewnętrzna (32,5 miljarda). Utrzymanie Sejmu Śląskiego kosztuje 17,5 miljarda. Z preliminarza wynika, że w Województwie zatrudnionych jest ogółem 8742 urzędników i funkcjonariuszy, w czem 4706 urzędników wyższych (z czego 3409 w Wydziale oświecenia) i 4130 urzędników niższych (z czego 3536 w administracji wewnętrznej). Preliminarz odesłał no do komisji budżetowej celem uzgodnienia go z obecnym stanem waluty.

Działalność bardzo ożywiona i pochwały godną rozwija na Górnym Śląsku przed jakimś czasem założone tu „Towarzystwo Obrony Kresów Zachodnich” (T. O. K. Z.), które ma na celu obronę polskość przed nawałą niemiecką i szerzenie oświaty w duchu polskim. T. O. K. Z. rozwinęło się w stosunkowo krótkim czasie tak że prawie nie ma już miejscowości na Śląsku, gdzieby nie istniała filja wzgl. kółko tego związku. Towarzystwo m. in. ma na celu oczyszczanie urzędów polskich z żywiołów hakatystycznych. W magistracie naprzykład myślowickim dotąd jeszcze urzęduje wielu Niemców, którzy w służbie posługują się językiem niemieckim. I tak zresztą przebywa na polskim Śląsku jeszcze wielu Niemców, którzy publicznie drwią sobie z wszystkiego co polskie. Tak naprzykład donosi wychodzący w Katowicach „Polak”, że niemiecki budowniczy o polskim nazwisku dr. Merck z Lipin tak się wyraził w hucie tamtejszej o robotnikach polskich: „Tej polskiej bandy i tak już nam dosyć!” Działalność zatem T. O. K. Z., które występuje wobec tego rodzaju wybryków hakaty w obronie polskość, tylko na pochwałę zasługuje.

ALEKSY PAJAK

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	8,250,000
	27,300,000
	280,000
	314,000
	1,095,000

TELEGRAMY.

Skon Włodzimierza Tetmajera.

KRAKÓW, 28.12. Dnia 26 rano zmarł w Krakowie na udar serca śp. Włodzimierz Tetmajer, wybitny artysta-malarz w 63 roku życia bawiąc podczas świąt u zięcia swego dr. Rybickiego. Ś. p. Tetmajer w roku 1911 wszedł do parlamentu austriackiego jako poseł ziemi Krakowskiej, spełniając ten mandat do chwili niepodległości. W ostatnich jednak latach usunął się od życia politycznego, oddając się jedynie sztuce. Osierocił 6 córek, 5 zamężnych i jednego syna. Drugi syn padł na polu chwały walcząc z bolszewikami jako porucznik 8 pułku ułanów pozostały syn kończy obecnie szkołę korpusu kadetów.

W ostatnich czasach śp. Tetmajer pracował gorączkowo nad wykończeniem wielkiego cyklu kompozycyjnego pod tytułem „Termopile w Polsce”. Pogrzeb w sobotę.

Ś. p. Włodzimierz Tetmajer artysta-malarz niepospolitego talentu, twórca wielu obrazów o motywach ludowych, odtwarzających barwność i bujność życia włościan okolic Krakowa, był jedną z najsympatyczniejszych postaci krakowskiego świata artystycznego. Rozkochany w „bajecznie kolorowej” wsi polskiej. Włodzimierz Tetmajer zaślubił córkę gospodarza wiejskiego we wsi Bronowice. Siostrę rodzoną pani Włodzimierzowej Tetmajerowej zaślubił w kilka lat potem poeta Lucjan Rydel. Wesele Lucjana Rydla w Bronowicach natchnęło Stanisława Wyspiańskiego do stworzenia nieśmiertelnej wartości dzieła dramatycznego, „Wesela”. Włodzimierz Tetmajer w „Weselu” Wyspiańskiego występuje jako „gospodarz”. Jest to przedziwnie umiający i bardzo wierny portret poetyczny zamieszkałej, bardzo polskiej natury artysty, który zespolił się z życiem ludowym z serdeczną prostotą, bez cienia pozycji i przymusu.

Ś. p. Włodzimierz Tetmajer przyjmował duży udział w ruchu ludowym, a podczas wojny i w latach ostatnich w ruchu niepodległościowym. Był założycielem i pierwszym prezesem Okręgu Krakowskiego „Strzelca” i do śmierci piastował godność honorowego prezesa tego Okręgu.

W roku, o ile pamiętamy 1910 bawił przez dłuższy czas w Kaliszu, gdzie wymalował Kaplicę w kościele św. Mikołaja polichromją.

Rumunja a Grecja.

PARYŻ, 28.12. Z Aten donoszą: Naprężenie stosunków rumuńsko-greckich trwa w dalszym ciągu. Rumuński charge d'affaires oświadczył, że wyjazd posła rumuńskiego z Aten nie oznacza zerwania stosunków między Rumunją a Grecją.

Ruch rewolucyjny w Hiszpanji.

MADRYT, 28.12. Potwierdza się wiadomość o wykryciu spisku, który miał wybuchnąć 28 grudnia w postaci ruchu rewolucyjno-komunistycznego w Hiszpanji i Portugalji. Dokonano licznych aresztowań w środowiskach komunis-

Co napisał Ford w swoich pamiętnikach?

Głośny amerykański fabrykant samochodów, Henryk Ford, podobnie jak inni milionerzy, wydał pamiętniki pod tytułem „Moje życie i moje dzieło”. Niejedno w tych książkach wykazuje znany typ amerykańskiego businessman'a. Potężna indywidualność, wiara w powodzenie osobiste, pogarda dla wszelkiej władzy szkolnej i szacunek dla doświadczenia osobistego w interesach — są wszystkim wspólne. Żaden jednak nie wyjaśnia tak umiejętnie i obrazowo swoich poglądów kupieckich jak Henryk Ford, żaden też nie umie swojej prywatnej działalności gospodarczej włączyć w zakres gospodarstwa społecznego jak on.

Ciekawe są rzeczy, opowiadane przez Forda, w przedmiocie tanich samochodów z tem udoskon-

tów w Madrycie, Sewilli, San-Sebastian, Bilbao oraz w centrach górniczych i przemysłowych. Pochwycone dokumenty stwierdzają istnienie licznych organizacji komunistycznych, działających pod płaszczkiem towarzystw sportowych.

Uroczystości w Sorbonie

na cześć pani Skłodowskiej.

PARYŻ, 28.12. Rząd francuski złożył w Sorbonie uroczysty hołd p. Curie-Skłodowskiej oraz jej mężowi w uznaniu dla ich zasług. Obecni byli: prezydent republiki francuskiej Millebrand, rektor uniwersytetu Appel, min. higieny Strauss oraz liczni przedstawiciele świata naukowego.

PARYŻ, 28.12. W 25-ą rocznicę odkrycia radju przez Piotra Curie i jego żonę Curie-Skłodowską, minister higieny, Strauss, dokonał uroczystego otwarcia ochronki dla ubogich imienia Curie.

P. Korfanty zakłada bank.

KRAKÓW, 28.12. „Nowa Reforma” donosi: „Jak się dowiadujemy, w tych dniach przyszła do skutku umowa między dotychczasowym właścicielem Grand-Hotelu w Krakowie, a konsorcjum, na czele którego gmach Grand-Hotelu przeszedł na własność tegoż konsorcjum. Gmach będzie z wiosną gruntownie przebudowany i pomieści wielki bank, zaś hotel i kawiarnia wraz z restauracją przestaną istnieć. W całym gmachu rozgości się czbrymi bank własność pp. Korfantego i Kornreicha”.

Nowe trzęsienie ziemi w Japonji.

NOWY-JORK, 28.12. „Telegraphen Company” donosi: Dzienniki nowojorskie przyzysza wiadomość z Tokio, nastąpiło nowe trzęsienie ziemi. Kilkakrotne silne wstrząśnienia zniszczyły około 100 prowizorycznych domów mieszkalnych. Ludność koczuje pod gołym niebem. Jest wiele ofiar zabitych i rannych.

Trzej zastępcy Trockiego.

MOSKWA, 28.12. Wobec ustalenia, że choro Trockiego będzie nosiła dość długotrwały charakter, rada komisarzy ludowych mianowała zastępcami Trockiego na stanowiskach komisarzy ludowego dla spraw wojny i marynarki i przewodniczącego rewolucyjnej rady wojennej, trzy osoby: Skiańskiego, wiceprezesa rewolucyjnej rady wojennej, Kamieniewa, głównodowodzącego armją sow. i Budiennego.

Zaginiony balon.

PARYŻ, 28.12. Minister marynarki do godziny 22 nie otrzymał żadnych wiadomości o wojskowym statku napowietrznym „Diksmude”. Przeważa opinia, że „Diksmude” wylądował w południowej części Algieru.

nie tylko akcjonariusze przedsiębiorstwa podnosili od czasu do czasu protest, ale i szerokie koła kupieckie kiedy niekiedy miały wątpliwości. Ford mówi: „Nigdy nie uważaliśmy naszych kosztów handlowych za stały czynnik. Dlatego obniżamy przedewszystkiem cenę tak dalece, żebyśmy mogli spodziewać się możliwie największego zbytu. Następnie dokładamy wszelkich starań aby wyrabiać towar za tę cenę”. Nie jest to napewno droga zwykła ani w Ameryce, ani w Starym Świecie. „Utarty zwyczaj — mówi Ford sam — każe najpierw obliczyć koszt, a po tem według nich cenę, co może być z ciśniejszego punktu widzenia metodą prawidłowszą”. W jaki sposób poczynano sobie przedsiębiorstwo Forda w kwestji niżki cen, wykazuje, że w roku, w którym zyski były większe niż się spodziewano, przedsiębiorstwo zwracało dobrowolnie każdemu zbywającemu auto-

„Normalizacja — mówi Ford — stanowi ostatnią fazę procesu rozwojowego. Proces ten zaczyna się od konsumenta i prowadzi przez projekt do właściwej produkcji. W ten sposób produkcja staje się środkiem do oddawania usług”. Do jakiego stopnia idea normalizacji panuje w produkcji, wynika ze słów następujących: „Nie dokonywamy zasadniczo żadnych napraw, które sprawiają, że dawne modele starzeją się. Części każdej maszyny można wymienić nie tylko z częściami wszystkich naszych maszyn jednorazowego typu, ale i z częściami wszystkich naszych maszyn wcześniejszych lub późniejszych modeli”. Przedsiębiorstwo chce tem samem zbudować maszynę trwającą wiecznie”, taką zatem, która zapewnia konsumentowi możliwie największe korzyści. Taniść wytwórstwa jest wszakże, oprócz drogą normalizacji zabezpieczona jeszcze dogodną organizacją.

„Mojem zdaniem — pisze Ford — przedsiębiorstwo nie jest maszyną. Stanowi raczej robotniczy związek ludzi, których zadaniem jest praca, a nie wymiana listów”. Fabryki Forda nie znają zatem wcale „organizacji posad do których przywiązane są szczególne zobowiązania, ukształtowanego systemu zwierzchnictwa, konferencji; tytułów znają bardzo niewiele. Nie posiadają też żadnych absolutnie aktów”, kończy Ford to objaśnienie. Jaskrawszego przeciwieństwa biurokracji, niż zarząd zakładów Forpa, trudno sobie wyobrazić.

Do finansów ma Ford istną odrazę. Chcą ratować upadającą produkcję nowym finansowaniem lub pożyczką, zamiast udoskonaleniem sposobu produkcji. Nie chcą powołać inżyniera tylko podskarbiego. Zniżkę cen uważają za wyrzucony zysk, zamiast za czynnik rozwoju interesu. Kapitał — pisze na innym miejscu — musi płynąć z fabryki, nie z banku. Pożyczka w chwili, kiedy prowadzenie interesu powinno być ulepszone przez inteligencję, prowadzi, według Forda do zguby. „Kupcowi wolno bezpiecznie brać pożyczkę” przestrzega, „jedynie wtedy, gdy pieniędzy nie potrzebuje”. „Finanse stawiane są wyżej niż praca i stąd grożą zdławieniem pracy, zniszczeniem zasadniczej idei oddawania usług”.

Poświęcenie fabryki lampek elektrycznych „Philips”.

Istniejąca od roku 1891 w Eindhoven w Holandji fabryka lampek elektrycznych „Philips” bodaj że największa co do produkcji żarówek na kontynencie wybudowała w Warszawie własną fabrykę celem wyrobu żarówek u nas w kraju.

Dnia 12 bm. odbyło się uroczyste poświęcenie tej fabryki w obecności generalnego dyrektora A. F. Philips'a przy bardzo licznych współudziale reprezentantów rządu, świata handlowego i przemysłowego oraz prasy. Obecni byli minister pracy i opieki społecznej Smólski z dyrektorem departamentu Ulanowski i dyrektor departamentu ministerstwa przemysłu i handlu inż. Dąbrowski jako zastępca ministra przemysłu i handlu, poseł holenderski w Warszawie baron Asdeck oraz poseł holenderski w Hadze Wierusz-Kowalski z otoczeniem i wiele innych wybitnych osobistości ze sfer handlowych i przemysłowych.

Aktu poświęcenia dokonał ks. kanonik Popławski, poczem goście zwiedzali obszerny hali fabryczne zaznajamiając się z procesem fabrykacyjnym, podziwiając wielkie specjalne maszyny ustawione do fabrykacji żarówek.

Fabryka powstała dzięki inicjatywie pierwszych przedstawicieli na Polskę Philips, firmy Bracia Berckwyscy, która w tym celu utworzyła polsko-holenderską spółkę akcyjną przy udziale holenderskiego kapitału.

Ważną rolę w budowie całej fabryki oraz instalacji w Warszawie odegrały siłami miejscowej

produkcja lampek wynosi dziś już przeszło 8000 sztuk, przy wyrobie których zatrudnionych jest zgórą 200 robotników.

Z okazji poświęcenia fabryki prezes rady zarządzającej generalny dyrektor A. F. Philips złożył 500 hol. guldenów (około 850 milionów mkp.) na ręce obecnego na uroczystości polskiego władze Kowalskiego na stypendjum dla młodego polaka elektrotechnika, któryby chciał osiąść wyższe wykształcenie w dziedzinie fabrykacji lampek.

Po zwiedzeniu fabryki podejmowano gości obiadem, podczas którego obaj posłowie, reprezentanci rządu, przedstawiciele przemysłu i członkowie rady zarządzającej wypowiedzieli szereg toastów z życzeniami pomyślnego rozwoju fabryki, która już obecnie pracuje nie tylko dla kraju, lecz i na eksport.

Na pamiątkę tej pięknej uroczystości wręczono wszystkim obecnym z prawdziwie artystycznym smakiem wykonane medale pamiątkowe i bogato ilustrowane albumy.

Albumy te rozłączają przed czytelnikiem obraz niezmiernie doniosłej społecznej działalności właścicieli holenderskich fabryk Philips. Podziwiamy w nich wprost zadziwiające zdrowotne i kulturalne urządzenia wewnątrz robotniczych miast-ogrodów, wybudowanych przez właścicieli stanowiących jednakże własność robotniczych kooperatyw.

Po południu odbyła się w halach fabrycznych uroczystość robotnicza w obecności rady zarządzającej.

Uroczysty ten dzień zakończono wspólną wieczerzą zarządu wraz z biurowymi pracownikami.

KRONIKA.

— PO ŚWIĘTACH.

W środę, a właściwie według utartego w Kaliszu zwyczaju dopiero w czwartek ukończyły się święta. Przez wszystkie dni, począwszy od niedzieli mieliśmy mróz, który dochodził do 15 stopni niżej zera. To też nasza Prośna skuta lodami oczekuje na amatorów ślizgawki, którą w sobotę otwiera nasza policja na doświadczenie pracowników kulturalno-oświatowych.

Wszystkie trzy kina „Stylowy“, „Miraż“ i „Oaza“ wystawiając wyborne obrazy cieszyły się wielkim powodzeniem. Rekord kasowy podobno zdobył teatr „Stylowy“. Wskutek braku wiadomości o kursie dolara, czarnogieldziarze kaliscy, sprzedawali je „nainym“ po 7 a nawet 8 milionów. Tymczasem już w czwartek nie chciało za nie płacić nawet sześciu. Wśród amatorów łatwego zarobku nastąpiła z tego powodu konsternacja. W czwartek wszystkie jatki i piekarnie były zamknięte. Widocznie szykowało się do nowej podwyżki.

— **CHŁEB ZNOWU PODROZAE** i kosztuje 250 tysięcy kilo. Zboże jednakże nie poszło w górę, gdyż żyto trzyma się w cenie 11 milionów.

— BIAK MIESIA.

Z powodu zamknięcia wszystkich jatek, mięsa w piątek w Kaliszu nie było.

— MRÓZ.

Dziś rano termometr wskazywał 10 stopni niżej zera. Po za miastem temperatura była jeszcze niższa. Niebo pogodne, bez chmur.

— TRAGICZNA ŚMIERĆ ARCHITEKTA MIEJSKIEGO W KALISZU.

W piątek 28 bm. o godz. 10 zrana architekt miejski Skolimowski wraz z technikiem Sobolewskim i blacharzem udali się na dach nowo budującego się ratusza miejskiego, aby sprawdzić miejsca, w których zaciekała woda. Pomimo perwazji blacharza, że przy takim mrozie chodzenie po dachu jest niebezpieczne, Skolimowski rzucił łaskę i wszedł sam na miejsce niebezpieczne i momentalnie spadł z dachu na podwórze, ponosząc śmierć na miejscu.

— WIEC NARODOWEJ PARTJI ROBOTNICZEJ.

W niedzielę, dn. 30 bm., w sali Stow. Rzem. Chrześc. (Piekarska 7) o godz. 3 pp. odbędzie się wiec powiatowy, na którym dział polityczny referować będą profesor Waszkiewicz, prezes klubu powiatowego N. P. R., poseł W. Michałak. Wjście za opłatą 10,000 mk. na pokój wynajęcia sali. Niewątpliwie przekaże wszystkie sprawy naszego

— Z „SOKOŁA“.

W sobotę, tj. dnia 29 bm. o godzinie 4-jej po południu w gmachu Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijańskich, przy ulicy Piekarskiej Nr. 7, odbędzie się „Choinka“ dla dziatwy Sokolej, urządzona staraniem Tow. Gimn. „Sokół“ poczem nastąpi „Zabawa Tancezna“ li tylko dla członków i ich rodzin.

— ŚMIERĆ Z PIJANSTWA.

Na rogu Lipowej i Łącznej posterunkowy P.P. zauważył leżącego niejakiego Świeszczakowskiego, bez przytomności, w stanie pijanym. Odesłany do szpitala św. Trójcy S. zmarł w ciągu półgodziny.

— SKRADZONE FUTRO.

P. Henrykowi Mamrothowi skradziono futro z przedpokoju d-ra Białobłockiego u którego poszkodowany znajdował się w poczekalni.

— W SPRAWIE OBROTÓW NA RACHUNKACH BIEŻĄCYCH.

Władze i urzędy państwowe, posiadające rachunki bieżące w kasach skarbowych, mają zawiadamiać te kasy osobnymi awizami dopiero w razie wystawienia zleceń wypłaty na sumy przewyższające sto milionów marek zamiast miliona marek.

— NOWE PRZEPISY O KOSZTACH SĄDOWYCH.

Z dniem 2 stycznia 1924 r. wejdzie w życie rozporządzenie Rady ministrów, zmieniające przepisy o kosztach sądowych.

Rozporządzenie między in. przewiduje, że suma wpisu głównego lub dodatkowego w żadnym wypadku nie może wynosić mniej, jak 10 tys. mk. w sądach pokoju, względnie — 100 tys. mk. w sądach okręgowych.

Od skarg zaś o uchylenie wyroku suma wpisu głównego lub dodatkowego nie może wynosić mniej, niż 100 tys. mk. w sprawach, ulegających właściwości sądów pokoju i milion mk. w sądach okręgowych.

Od wszelkiego rodzaju dokumentów, wydanych stronom na ich żądanie przez sądy i urzędy wykonawczych, oprócz notariuszów), tytułów wykonawczych, kopji, zaświadczeń itp. pobierana będzie opłata kancelaryjna w sądach okręgowych — po 20 tys. mk. od każdej strony arkusza, licząc każde 25 wierszy za stronę.

— SPADEK.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości, że po zmarłym w Chicago Romanie Okaskim, pochodzącym ze Słupcy, woj. Łódzkiej, pozostał spadek w kwocie dolarów 497,31, do którego ma być uprawniona matka spadkodawcy, Marianna Budzińska, zamieszkała na rzekomo w Słupcy. Poszukiwania urzędowe nie dały jednak pozytywnego wyniku. Uprawnienie spadkobiercy winni nadesłać należycie ostem pływane podania do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Departament Konsularny w Warszawie, ul. Fredry Nr. 1, powołując się na Nr. K. II a 33460/23.

OGŁOSZENIE.

Niniejszem podaje się do powszechnej wiadomości, że po 1 stycznia 1924 roku Magistrat miasta Kalisza pobierał będzie miejski podatek od alkoholu w sposób dotychczasowy, tak długo, dopóki przepis wykonawczy do Ustawy Sejmowej z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 p. 747) w życie wprowadzony nie zostanie, co swego czasu Magistrat publicznie ogłosi.

Po 1 stycznia 1924 r. należy więc zgłaszać wyroby alkoholowe do opodatkowania w Magistracie, jak to dotąd miało miejsce, a to pod zagrożeniem następstw przewidzianych art. 62 do 67 powyż. powołanej ustawy.

Równocześnie podaje się do wiadomości, że w związku ze stuprocentową podwyżką państwowego akcyzy od alkoholu z dniem 24 grudnia 1923 roku.

Magistrat podwyższa miejski podatek od alkoholu o dalsze sto procent.

Kalisz, dn. 24 grudnia 1923 r.

OBWIESZCZENIE

Od dnia 31 grudnia 1923 począwszy Magistrat miasta Kalisza rozpocznie spis krów koni, uprzęży, oraz wszelkiego rodzaju wozów, pojazdów, samochodów itp. środków lokomocji.

Każdy właściciel domu lub osoba prawnie go zastępująca (dzierzawca lub administrator domu) oraz zarządzający nieruchomościami rządowymi, miejskimi lub społecznymi winni corocznie, najp. do 14 dni od daty niniejszego ogłoszenia dostarczyć Magistratowi na rozesłanych przez Magistrat formularzach druku, wykaz osób i instyt. utrzymujących psy, konie i wszelkiego rodzaju środki lokomocji z podaniem ilości i rodzaju tychże.

Każdy właściciel domu lub osoba prawnie go zastępująca względnie zarządzający nieruchomościami, rządowymi, miejskimi lub społecznymi obowiązany jest zakomunikować Magistratowi wykaz osób, które w ciągu roku stały się posiadaczami przedmiotów wyżej wymienionych nie objętych wykazem dorocznym. Wykazy takie wydawane bezpłatnie za zgłoszeniem się w Magistracie winny być składane w przeciągu 14 dni od dnia nabycia, względnie wprowadzenia tych przedmiotów w zwierząt do nieruchomości. Tak właściciele zwierząt, samochodów i wszelkiego rodzaju pojazdów i środków lokomocji jak i nieruchomości względnie ich prawni lub mianowani zastępcy, w których nieruchomościach, samochodach i wszelkiego rodzaju pojazdy są przechowywane, odpowiedzialni są za zgłoszenie powyższych środków lokomocji do opodatkowania.

Powyżej wymienieni obowiązani są ponadto udzielać Magistratowi względnie jego funkcjonariuszom wszelkich możliwych ustnych lub pisemnych wyjaśnień w sprawach powyż. wymienionych przedmiotów i zwierząt tudzież opłat od tych zwierząt dotyczących.

Za niestosowanie się do tych przepisów winni podlegają karom porządkowym z mocy art. 67 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 p. 747) do wysokości dziesięciu tysięcy marek, o ile nie mają zastosowania przepisy o karach zawarte w art. 62-67 tejże ustawy.

Kalisz, dnia 27.12

MAGISTRAT.

Lekarz

D^{ta} Henryk SOLNIK

przyjmuje od 9—1 i 4—7.

Laboratorium sztucznego uzębienia i protez czynne cały dzień.

2485

Towarowa 3, oficyna II piętro.

Klinika chirurgiczna

(z gabinetem Roentgena, diatermią, kwarcową lampą etc.)

POZNAŃ, ul. Mickiewicza 22.

Dr. Parczewski.

2427

Skład Futur

Konfekcji Futrzanej

H. ADLER w Kaliszu, ul. Wiejska № 5 Telefon № 208.

POLECA na SEZON ZIMOWY, wielki wybór najnowszych damskich i męskich futur, oraz pojedyncze skóry, tkaniny krajowe i zagraniczne. Przyjmuje wszelkie zamówienia w całości i krawiectwa wchodzące. Kupuje i przyjmuje stare futra na zastawienie.

2346

SŁUGA SOLISZNA!

**Nie na tanią cenę lecz
na jakość**

musicie baczyć kupując obcasy gumowe
Żądajcie od swego szewca wyraźnie
obcasów i podeszew gumowych PALMA.
Palma-Kauczuk Spółka z ogr. odp.
Kraków, Grodzka 60. Telef. 4212.
SKŁAD HURTOWY. 2488

„Ameryka”

Czasopismo Ilustrowane poświęcone poznaniu
Ameryki i Amerykan.
Wychodzi miesięcznie, pod redakcją Mieczys-
ława Tuleji.

K T O chce poznać Stany Zjednoczone, amerykańskie
metody pracy, mieć stałe wyczerpujące wiadomości
o amerykańskim Przemysle, Handlu i Finansach,
informacje, dotyczące wychodźstwa polskiego w Sta-
nach Zjednoczonych, spraw polsko-amerykańskich,
oraz ciekawe wiadomości ogólne-winien stałe czy-
tać „Amerykę”

Ameryka prócz ciekawych artykułów z najrozmaitszych dzie-
dzin zawiera stałe bogate działy: Kroniki: Ofert i
Zapytań z Ameryki (przedstawicielstwa): Nowych
Książek i Czasopism, oraz ogłoszenia poważnych
firm i instytucji handlowych i finansowych;
w każdym numerze podaje **ROZKŁAD JAZDY
OKRĘTUW** z Europy do Ameryki.

Ameryka rozpoczęła druk stałego Działu Angielskiego (En-
glish Language Section), ważny **dia uczących
się języka angielskiego.**

Ameryka drukuje w odcinku z humorem napisane wrażenia
z podróży do Ameryki p. t. „Gwiazdy i Dolary”
pióra M. H. Szyrkówny.

Prenumerata rocznika: Mk. 900,000. Numer pojedyn-
czy 75,000. Adres Redakcji i Administracji: Warsza-
wa, Nowy Świat 72, (pałac Staszica 26-62. Konto
w P. K. O. 7136.

Zakład Bronzowniczy i Odlewnia Metali
Aleksander Martin

Kalisz, ul. Grodzka № 5 obok Hotelu Saskiego.
wykonywa:

DZIAŁ BRONZOWNICZY: Lampy elektryczne i
gazowe, żyrandole salonowo i kościelne,
kandelabry, figury, lichtarze do pianin,
urządzenia wystawowe, klamki, antabki
do okien, antaby (esy) do drzwi
sklepowych, balustrady i t. p.

DZIAŁ ODLEWNICZY: Odlewy
z brązu fosforbrązu, rotgu-
su, mosiądzu i cynku. Przyj-
muję wszelkie reperacje,
przeróbki i odnawianie
lamp i wyrobów z
brązu. Kupuję
stare metale.

2462

!! BACZNOŚĆ !!

Kupuję wszelkie su-
rowe skóry: tchórze,
lisy, kuny, wydry, ko-
ty, zajace i t. d.

Ceny płacę

n a j w y ż s z e!

H. Adler, Kalisz, 2367
Wiejska 5. Telefon 208.

MYSLIWYM

wysła cennik skórek ze wszel-
kiej zwierzyny i już nabywa
skórki **P L O N,**
m. Łuków, Siedlecka 39.
2487

Potrzebny zaraz, lub 1-go lute-
go rytynowany

buchalter-ka.

Oferty z kopjami świadectw i
warunkami złożyć w Adminis-
tracji Gazety Kaliskiej pod S.M.
2492

Zgubione zostało
zaświadczenie
demobilizacyjne

wydane przez PKU. w Kaliszu,
na imię Romana Zejdlera ro-
cznik 1901. 2496

PRACOWNIA

Damskich Kapeluszy

Poliny Cepelli
ul. 3 Maja (dom szkolny)
pierwszy od Nowego-Rynku
2359.

Dr. Różaner
Łódź.

Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe, leczenie sztu-
cznym słońcem górskim.
DZIELNA № 9. 2343

W wielkim wyborze
firanki i kapy

Najnowszych fasonów
Piaskowa 5 m. 10 III p 2432

Skład materiałów piśmiennych

przy kantorze drukarni

GAZETY KALISKIEJ

*Poleca wielki wybór papeterji, papieru, bile-
tów wizytowych, bibuły, piór, obsadek, otów-
ków, atramentu, spinaczy, kalendarzy ścien-
nych i terminowych i t. d. które sprzedajemy po
cenach możliwie najtańszych.*